

Finansförvaltningen - förstudie

Finansförvaltningen – förstudie

Bakgrund

Landstingets revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av landstingets samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har landstingets revisorer utarbetat dokumentet ”Granskningsstrategi” i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I ”Revisionsplan 2017” har revisorerna aktualiserat en förstudie avseende landstingets finansförvaltning.

Landstingsfullmäktige beslutade under 2008 om en ny finanspolicy för Landstinget i Värmland. I denna ingår bland annat en placeringspolicy. Placeringspolicyn innehåller riktlinjer för fördelning mellan tillgångsslag och beskrivning av organisation och ansvarsfördelning. Policyn anger också rapporteringsföreskrifter samt berör etiska aspekter. Placeringspolicyn reviderades 2012.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med denna förstudie är att bedöma om det finns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning inom området.

För att uppnå syftet med förstudien ska följande revisionsfrågor besvaras:

- Vilka styrdokument finns antagna och av vilken instans?
- Hur är följsamheten till antagna styrdokument?
- Finns en dokumenterad riskbedömning och har den resulterat i kontroller för att hantera bedömda risker?
- Har upphandling av finansiella tjänster (fondförvaltare, banktjänster, rådgivning, långgivare etc.) skett i enlighet med LOU?
- Sker uppföljning och rapportering avseende landstingets finansförvaltning till tjänstemannaledning och till politisk ledning?

Avgränsning

Granskningen avgränsas till en förstudie.

Revisionskriterier

Förstudien ska utgå från tillämplig lagstiftning, relevanta fullmäktigebeslut och styrdokument.

Ansvarig nämnd

Landstingsstyrelsen är ansvarig nämnd för all verksamhet som bedrivs i landstinget.

Metoder

Granskningen, som är en förstudie, har genomförts i form av analys av dokument och intervjuer. Intervju har hållits med landstingets finanschef. Rapporten är sakgranskad av den som intervjuats.

Resultat

Vilka styrdokument finns antagna och av vilken instans?

Det är landstingsfullmäktige som ansvarar för de övergripande besluten avseende skuld- och pensionsmedelsförvaltningen, i första hand genom att fastställa finanspolicy och placeringspolicy.

För landstinget gäller ”Finanspolicy för landstinget i Värmland” samt ”Placeringspolicy” antagna av landstingsfullmäktige år 2012. Finanspolicyn reglerar organisation och ansvarsfördelning mellan fullmäktige, styrelse och finanschef samt inom vilka ramar landstingets likviditetsförvaltning får ske. Dokumentet beskriver också hur landstingets kapitalförvaltning, lånefinansiering och skuldförvaltning ska ske.

Placeringspolicyn innehåller särskilda föreskrifter för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser. Dokumentet beskriver bland annat landstingets övergripande målsättning med förvaltningen av avsatta medel.

Förändringar i de båda dokumenten är planerade och kommer att behandlas av landstingsfullmäktige. Förändringarna är föranledda av marknadsmässiga förändringar och anpassning till etik och hållbarhet.

Hur är följsamheten till antagna styrdokument?

Finanschefen beslutar om allokering, procentuell fördelning, mellan olika tillgångsslag såsom aktier, fonder och räntor. Finanschefen beslutar dock inte om vilka underliggande fonder som används då landstingets valda modell är i dagsläget en s.k. fond i fond. En fond i fond placerar i andra fonder. Det innebär att landstinget som fondsparare gör ett aktivt val och därefter ser förvaltaren till att placera pengarna i de aktie- och räntefonder som bedöms ha bäst tillväxtförutsättningar för tillfället.

Landstingets upplåning hanteras av finanschefen genom att Kommuninvest och ytterligare två till tre banker får förfrågan om att ge lån. Normalt ger Kommuninvest, som är ett låneinstitut samägt av landstingen och kommunerna, bäst lånevillkor. Underteckning vid upptagande av lån sker genom tvåhandssignering av finanschef och chefen

för planerings- och upphandlingsavdelningen.

Landstinget använder systemet KI Finans för sin skuldförvaltning.

Systemet är framtaget för Kommuninvest och ger en översikt av användarens finansiella innehav. Systemet innehåller rapportfunktioner som kan användas för att ta fram en rad finansiella rapporter och möjliggör för användaren att jämföra utfallet av olika upplånings- och räntesäkringsalternativ med varandra.

Systemet möjliggör för användaren att simulera räntebetalningsflöden under olika räntescenarier och ger användare möjligheten att själva marknadsvärdera det egna innehavet.

Användaren får kopior på reverser, låneaviser, räntemeddelanden med mera

Vi bedömer att landstingets finanschef med KI finans har ett bra stöd för att stämna av att landstingets skuldförvaltning sker i enlighet med tagna riktlinjer.

Finns en dokumenterad riskbedömning och har den resulterat i kontroller för att hantera bedömda risker?

Riskbedömning ingår i båda dokumenten finanspolicy och planeringspolicy, uppdelat på finansieringsrisk, ränterisk och valutarisk. Med **finansieringsrisk** menas risken att finansiering av landstingets kapitalbehov försvåras eller fördyras.

Med **ränterisk** menas risken för att ofördelaktiga förändringar i räntenivåer får en alltför stor inverkan på landstingets finansnetto och resultat. Med **valutarisk** avses risken för att ofördelaktiga valutakursförändringar ska påverka landstingets resultat och eget kapital mätt i SEK.

Landstingets placeringar av pensionsmedel hanteras av den externa konsulten Agentia. Konsulten ska följa landstingets placeringspolicy vilket följs upp av finanschefen. Agentia levererar månadsrapporter och halvårsrapporter över innehaven, marknadsvärde, fördelning mellan tillgångsslagen mm, samt aktuella NAV kurser (marknadsvärdering) på fonderna via separata utskick.

I rapporten får finanschefen en redovisning av hur placeringarna ligger till i jämförelse med landstingets policy, exempelvis ur etisk synpunkt. Finanschefen träffar också företrädare för Agentia och följer vilka fondföretag de placerar i.

Förutom finanschefen är ytterligare två personer från planerings- och ekonomistaben involverade i hanteringen och sköter bokföring m.m.

Vi bedömer att olika typer av risker finns beaktade i de dokument som styr landstinget finansförvaltning.

Har upphandling av finansiella tjänster (fondförvaltare, banktjänster, rådgivning, långgivare etc.) skett i enlighet med LOU, Lagen om offentlig upphandling?

Finansiella tjänster som fondförvaltning omfattas inte av LOU:s regler, enligt ett särskilt undantag. När det gäller upptagande av lån används ett förenklat förfarande där finanschefen stämmer av priserna med ett antal

motparter.

Vad beträffar landstingets banktjänster tillämpas nu ettåriga avtal med banken Nordea, som är landstingets huvudsakliga leverantör av banktjänster, i avvaktan på den planerade regionbildningen. När det gäller hantering av löner och leasing sker upphandling som rullar ett plus ett år i taget. Denna upphandling sker enligt LOU och finns förtecknat i landstingets avtalsdatabas.

Vi noterar att finansiella tjänster av den typ som granskningen avser inte omfattas av LOU.

Sker uppföljning och rapportering avseende landstingets finansförvaltning till tjänstemannaledning och till politisk ledning?

Landstingsstyrelsen får en uppföljning av finansförvaltningen i varje månadsrapport samt i tertialrapportering och årsredovisning. I månadsrapporteringen redovisas finansförvaltning i tabell- och diagramform medan den beskrivs utförligare i text i delårsrapport och årsredovisning. I delårsrapport och årsredovisning redovisas finansiella intäkter och kostnader, låneskuld och likviditet samt pensionsmedelsförvaltning. Landstingsstyrelsen har genom redovisningen möjlighet att bedöma om finansförvaltningen håller sig inom de ramar som satts upp avseende fördelningen mellan aktier och räntebärande papper m.m.

Landstingsfullmäktige får motsvarande redovisning i delårsrapporter och årsredovisning.

Vi bedömer att landstingets tjänstemannaledning och politiska ledning genom denna rapportering får en återkommande uppföljning av landstingets finansförvaltning.

Slutsatser och kommentarer

Det huvudsakliga syftet med denna förstudie var att bedöma om det fanns behov av och förutsättningar för att genomföra en fördjupad granskning inom området. Utifrån förstudiens resultat är vår bedömning att vi har fått svar på de frågor som ställts inför granskningen.

De dokument som reglerar landstingets finansförvaltning kommer också att revideras, varför vi i dagsläget inte ser något behov av en fördjupad granskning, utan vi kommer att följa utvecklingen inom området.

Anders Marmon
Certifierad kommunal
yrkesrevisor

Karin Selander
Certifierad kommunal
yrkesrevisor